

Saksnr.: 2019/77
Løpenr.: 2146/2019
Klassering: 033
Saksbehandler: Rune Vold

Møtebok – Saksframlegg

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
P6 - Samfunnsutviklerollen i Viken fylkeskommune	04.06.2019	
Fellesnemnda	13.06.2019	

Organisering av medvirkningsorganer i Viken fylkeskommune

Vedlegg

- 1 Høringsnotat
- 2 Oversikt over høringsinstanser som har avgitt uttalelse

Utrykte vedlegg:

Høringsinnspillene. Disse fås ved å kontakte saksbehandler

Forslag til vedtak

1. Fellesnemnda etablerer Råd for personer med funksjonsnedsettelse, sammensatt av 12 representanter med numeriske vararepresentanter fra relevante organisasjoner i Viken
2. Fellesnemnda etablerer Eldreråd, sammensatt av 12 representanter fra relevante eldre-organisasjoner i Viken
3. Fellesnemnda etablerer et interimsstyre for Ungdommens fylkesråd, sammensatt av 12 ungdommer fra dagens medvirkningsorganer for ungdom
4. Fellesnemnda etablerer Flerkulturelt råd, sammensatt av 12 representanter fra relevante organisasjoner i Viken
5. Medvirkningsorganene anbefales møte- og talerett i fylkestinget og komiteer i de sakene organene behandler
6. Leder og nestleder fra hvert av medvirkningsorganene møter fylkesordfører, fylkesrådsleder og relevante fylkesråder to ganger i året
7. Faglig oppfølging av medvirkningsorganene ligger til fylkestingets sekretariat. Hovedprosjektleder arbeider videre med hvordan administrativ støtte bør ytes fra rådsområdene.
8. Organisering av medvirkningsorganene kan justeres/endres i løpet av fylkestingsperioden.

24.05.2019

Harald Horne
hovedprosjektleder for Viken fylkeskommune

1 Bakgrunn for saken

Fellesnemnda for Viken fylkeskommune vedtok visjon og overordnede mål i sak 96/2018. Visjonen vektlegger bærekraft, utvikling og kompetanse. Fellesnemnda ønsker at Viken fylkeskommune skal motvirke sosiale forskjeller og ta vare på og styrke menneskene, mangfoldet, naturen, arbeidslivet og demokratiet. Fylkeskommunen skal videre jobbe for en livskraftig region med en balansert og bærekraftig utvikling av bygd og by. Medvirkningsorganene vil være en viktig del av arbeidet med å oppnå disse visjonene.

Det vil være viktig for Viken fylkeskommune både som samfunnsutvikler og som tjenesteyter å sørge for innbyggermedvirkning og ivaretagelse av medvirkningsorganer som sikrer reell påvirkning på en god måte.

Medvirkningsorganene skal ivareta interessene til befolkningsgrupper som er underrepresentert i politikken. Den faglige oppfølgingen og opplæringen av medvirkningsorganene i Viken er en viktig del av dette.

Medvirkningsorganene er fylkeskommunens høringsinstans i saker som gjelder de respektive befolkningsgruppene. De skal være et møtested og en plass for dialog mellom representantene og fylkeskommunen. Organene har rådgivende myndighet innenfor sitt saksfelt, og har også mulighet til å selv kunne sette saker som opptar befolkningsgruppen på dagsorden.

Etter ny kommunelov § 5-12 og forskrift om kommunale og fylkeskommunale råd for eldre, for personer med funksjonsnedsettelse og for ungdom gis det anledning til å organisere medvirkningsorganene på følgende måter:

1. Ett medvirkningsorgan for eldre, ett for personer med funksjonsnedsettelse og ett for ungdom
2. Forskriften åpner for å slå sammen medvirkningsorganene for eldre og personer med funksjonsnedsettelse
3. Opprette medvirkningsorganer som gitt i punkt 1, men i tillegg opprette medvirkningsorganer som ikke er lovpålagte
4. Eventuelt desentraliserte medvirkningsorganer for eldre og personer med funksjonsnedsettelse

I et rundskriv fra Arbeids- og sosialdepartementet anbefales det at felles medvirkningsorgan for eldre og personer med funksjonsnedsettelse bør velges bare i spesielle tilfeller. Dersom personer med funksjonsnedsettelse og eldre ikke opplever å ha sterke nok felles interesser vil ikke et felles råd oppfylle formålet med loven.

Regjeringen skriver i artikkel av 26.10.18 om eldreråd og råd for personer med funksjonsnedsettelse at fylkeskommunen kan overføre oppgaver som omfatter eldre til geografisk avgrensede områder i fylkeskommunen. Da forutsettes det at Viken har en regioninndeling eller geografisk inndeling og at det etableres ett eldreråd i hver av disse regionene. Dersom Viken velger en slik organisering må det likevel velges et sentralt eldreråd.

Etter lov om råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne skal det opprettes egne råd. I forbindelse med regionreformen kan det bli opprettet desentraliserte råd dersom fylkeskommunen ønsker det, men det må da også etableres et sentralt råd for personer med funksjonsnedsettelse.

Etter ny kommunelov § 5-12 skal fylkestinget opprette et ungdomsråd eller et annet medvirkningsorgan for ungdom.

Det kan være aktuelt for medvirkningsorganene å samarbeide innenfor enkelte temaer og saker. Samhandling på tvers av de ulike medvirkningsorganene bør være et satsningsområde og en forutsetning for aktive og velfungerende råd.

Det vil også være viktig at medvirkningsorganene er organisert og jobber på en slik måte at de kan bli involvert og inkludert i utarbeiding av saker, planer, høringer med mer.

2 Prosessen så langt

Arbeidet med å planlegge for gode medvirkningsorganer og tilrettelegging for disse gruppene har vært organisert i prosjektet Viken under A2.2.2 – arbeidspakke 3 – Råd og utvalg. Arbeidsgruppen har vært bredt sammensatt, med fagsekretærer, ungdomscoordinatorer og andre som har jobbet direkte med medvirkningsorganene i Østfold, Buskerud og Akershus.

Ulike politiske arbeidsgrupper i prosjekt Viken har gitt innspill og konkrete bestillinger som danner grunnlaget for dette arbeidet. De etablerte medvirkningsorganene (for ungdom, eldre, personer med funksjonsnedsettelse og flerkulturelle) i våre tre fylker har også vært med i prosessen med å utarbeide forslaget, i tillegg til at det har vært avholdt dialogmøter med politikere (arbeidsgruppe P6) og berørte organisasjoner. Det har også vært en bred høringsprosess, med bakgrunn i vedlagte høringsnotat. Innen høringsfristens utløp 30. april mottok Viken 31 høringsinnspill fra kommuner, organisasjoner og privatpersoner. Oversikten over disse ligger som vedlegg til saken.

3 Sammendrag av høringsuttalelser og innspillene fra dialogkonferansen

Flere av høringsinstansene har påpekt at medvirkningsorganenes rolle er overordnet den politiske tilhørigheten representantene måtte ha. Rollen handler om å ivareta innbyggernes likeverd uansett livsfase og funksjonsevne. Dette er et overordnet hensyn, som bør vektlegges sterkere enn partipolitiske føringer.

Det er også en generell oppfatning av at det vil være hensiktsmessig å utarbeide gode retningslinjer, mandater og handlingsplaner for hvert enkelt medvirkningsorgan, i samråd med det gjeldende medvirkningsorgan.

3.1 Eldreråd

Høringsinnspill vedrørende organisering av eldreråd i Viken:

- Det anbefales 12 medlemmer i eldrerådet
- Eldreråd og råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne må ikke slås sammen slik kommuneloven åpner for, men det må etableres to separate råd
- Møtene må følge den politiske møteplanen, og det bør etableres faste møtepunkter med politisk ledelse
- Det ønskes bred representasjon av flere både knyttet til geografisk spredning, kjønn, tidligere yrkesbakgrunn og alder. Leder og nestleder bør være eldre enn 65 år
- Det er viktig at rådene sikres et reelt budsjett: et budsjett som sikrer rådets møter, men også gir rom for opplæring, befaringer, deltakelse i andre interne/eksterne fora/forsamlinger, evt. arrangere egne konferanser
- Det er ønskelig med møte- og talerett i organet som skal behandle saken og rådets innspill
- Tydelig mandat og reglement
- Representantene må sikres god opplæring
- Eldrerådet må involveres tidlig i prosessen

Når det gjelder sammensetning av rådet er høringsinstansene delte. Noen foretrekker løsningen der rådet er satt sammen av politikere og brukerrepresentanter, mens andre mener at Vikens råd bør etableres uten politiske representanter. Flertallet av høringsinstansene ønsker råd med både politikere og brukerrepresentanter. Alle høringsinstansene er enige i at brukerrepresentantene bør være i flertall.

Et flertall av innspillene påpeker viktigheten av faste møtepunkter med relevant politisk ledelse og tilgang til tidlig og tilstrekkelig informasjon og deltakelse for å sikre rådenes reelle medvirkningsmulighet. Som en del av dette foreslår høringsinstansene å ha rutiner, tiltak og kommunikasjonsflyt mellom medvirkningsorganene, fylkestinget og fylkesrådet.

Høringsinstansene ønsker videre at det legges til rette for et godt samarbeid med andre medvirkningsorganer i saker og på tema med sammenfallende interesser.

Opplæring både i starten av perioden og jevnt gjennom perioden trekkes frem som ønskelig for velfungerende og kompetente elderråd. Eksempelvis nevnes folkevalgtopplæring, foredrag i forbindelse med møter, og gjennomføring av en årlig konferanse hvor kommunene inviteres med.

3.2 Råd for personer med funksjonsnedsettelse

Høringsinstansene er varierte og gir brede innspill, men de fleste av høringsinstansene som omtaler råd for personer med funksjonsnedsettelse er enige i følgende:

- Det bør etableres ett sentralt råd, ikke desentraliserte råd
- Eldreråd og råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne må ikke slås sammen slik kommuneloven åpner for, men det etableres to separate råd
- Representantene må sikres god opplæring
- Rådet må involveres tidlig i prosessene
- Rådet må ha representanter fra alle de 3 tidligere fylkene, og deltakerne må være egnet og kvalifisert
- Det er ønskelig med møte- og talerett i organet som skal behandle saken og rådets innspill. Det vil gi rådet en større opplevelse av medvirkning, og dette vil ha en god skolerings-effekt på rådets arbeid
- Det er ønskelig med faste møtepunkter mellom rådet og folkevalgte
- Det er viktig at rådene sikres et hensiktsmessig budsjett: et budsjett som sikrer rådets møter, men også gir rom for opplæring, befaringer, deltakelse i andre interne/eksterne fora/forsamlinger, ev. arrangere egne konferanser
- Møtene bør følge politisk møterekke, men finne sted ca. 1 uke tidligere enn møterekken for øvrig

Når det gjelder sammensetning av rådet er høringsinstansene delte. Noen foretrekker løsningen der rådet er satt sammen av politikere og brukerrepresentanter, mens andre mener at Vikens råd bør etableres uten politiske representanter. Flertallet av høringsinstansene ønsker råd med både politikere og brukerrepresentanter. Alle høringsinstansene er enige i at brukerrepresentantene bør være i flertall.

Flere av høringsinstansene har fremmet innspill om vararepresentanter. Det har vært tradisjon for personlige vararepresentanter i rådene i de tre fylkeskommunene, men flere av høringsinstansene mener at det *ikke* bør være personlige varamedlemmer, men en nummerering. FFO Øst fremhever at det i disse rådene må tas høyde for at sykdom og helseutfordringer kan innebære perioder med forfall. Ved oppnevning av varamedlemmer vil organisasjonene også kunne tilføre rådet en større bredde med ulik kompetanse og erfaring.

Høringsinstansene er svært positive til tiltak for å øke representasjon av unge funksjonshemmede, men de ønsker ikke at Viken skal begrense dette til organisasjonen Unge Funksjonshemmede. Norges Handikapforbund Ungdom (NHFU) og andre aktuelle ungdomsorganisasjoner som ikke er medlem i Unge Funksjonshemmede vil dermed kunne

falle utenfor nominasjonsprosessen. Det foreslå derfor at ungdomsorganisasjonene under SAFO og FFO får mulighet til å fremme representanter på lik linje Unge Funksjonshemmede.

3.3 Ungdomsråd

Fem av de innkomne høringsvarene omhandler ungdomsråd. Ungdommens fylkesting i Buskerud, Ungdommens fylkesråd i Østfold og Akershus fylkeselevråd har dannet en arbeidsgruppe for ungdomsråd i Viken, som har avgitt høringsvar på vegne av de tre organene. I tillegg har Øvre Eiker kommune, Spydeberg kommune, Fredrikstad kommune og FFO Akershus avgitt høringsvar der ungdomsråd omtales.

I høringsvarene legges det spesielt vekt på det som regjeringen har trukket frem som forutsetninger for at medvirkningsorganer fungerer (som beskrevet i 4 Vurderinger):

- Økonomisk og administrativ støtte
- Gode systemer og rutiner for å sikre tidlig involvering («tidlig inn og tett på»)
- God opplæring

Det er også flere som påpeker at det i det nye fylket vil være spesielt viktig å sikre bred forankring og representasjon, både geografisk og blant forskjellige grupper (ungdom med minoritetsbakgrunn, ungdom med funksjonsnedsettelse).

Arbeidsgruppa med representanter fra dagens tre medvirkningsorganer for ungdom i de tre fylkene har avgitt et detaljert høringsvar med et mer komplett forslag til modell.

Gruppa ser for seg en tre-nivåmodell:

- Stormøter (to) med representanter fra kommuner og videregående skoler
- På høstmøtet/årsmøtet velges et styre på ni personer og et arbeidsutvalg på 20 personer
- Arbeidsutvalget jobber i hovedsak i en komitestruktur

De har forslag om tilpassete aldersgrenser (13 år for arbeidsutvalg, 16 år til styret) og lengde på verv (to år for styret, ett år for arbeidsutvalg), møte- og talerett i fylkestinget og møter med fylkesrådene. De etterlyser en tydeliggjøring av hvor viktig det er med god administrativ støtte og har tydelige forventninger. De legger ellers vekt på det samme som de øvrige høringsinstansene.

3.4 Flerkulturelt råd

Av de som i sine høringsinnspill omtaler flerkulturelt råd, støtter samtlige at et slik råd opprettes i Viken fylkeskommune. Dette begrunnes blant annet i at innvandrerbefolkningen utgjør en betydelig del av innbyggerne i Viken fylkeskommune, at innvandrere/flerkulturelle er en underrepresentert gruppe og at det vil være viktig for Viken som helhet å både høre, inkludere og integrere denne gruppen.

Når det gjelder organisering av et slikt råd, er det enighet både i høringsprosessen og i øvrige innspill at et flerkulturelt råd bør organiseres tilsvarende eldreråd og råd for personer med funksjonsnedsettelse. God representasjon hva gjelder etnisitet, kjønn, alder, geografi etc. må

vektlegges. Det nevnes videre at det også for dette rådet må være tilstrekkelig med administrative ressurser og oppfølging for at det skal fungere godt og etter intensjonene om at de skal ha en reell stemme, innflytelse og komme tidlig inn i saker og prosesser. Også her nevnes 100% administrativ ressurs og dedikert koordinator/sekretær for å følge opp rådet, i tillegg til nødvendig merkantil ressurs.

Når det gjelder kontakt mellom rådet og politikerne, er høringsinnspillene noe delt i hvordan dette kan løses. Flertallet mener det er hensiktsmessig med politisk representasjon i rådet, mens andre overlater til videre administrativ og politisk behandling å avgjøre hvordan denne kontakten og samhandlingen kan løses på best mulig måte.

Tidligere dialogmøter og prosess-samlinger understreker også behovet for et flerkulturelt råd i Viken fylkeskommune for å sikre involvering og samhandling med den flerkulturelle delen av befolkningen. Både for å sikre målgruppens interesser og for å fungere som viktig støttespiller og høringsinstans for politisk ledelse i Viken.

3.5 Andre råd

I høringsuttalelsen fra arbeidsgruppen med representanter fra dagens tre medvirkningsorganer for ungdom, fremmes det også forslag om råd for lærlinger. Dette forslaget er ikke vurdert nærmere i denne saken, da det ikke sees som naturlig at denne type råd faller inn under kategorien medvirkningsorganer i tradisjonell forstand.

4 Vurderinger

4.1 Generelle vurderinger

Det vil være nødvendig å gi de ulike medvirkningsorganene mulighet til selv å påvirke hvordan de skal organiseres og finne en form som fungerer på best mulig måte. Det er derfor fornuftig å åpne for endringer og justeringer av organiseringen underveis i fylkestingsperioden. Det er viktig å presisere at dersom organiseringen og sammensetningen som velges ikke fungerer etter intensjonen, så kan fylkestinget når som helst omorganisere organene etter kommuneloven § 10 nr. 6.

4.2 Forutsetninger for at medvirkningsorganene fungerer

Regjeringen har i artikkel av 26.10.18 presisert at noen forutsetninger må være på plass for at medvirkningsorganene skal fungere:

- Økonomisk og administrativ støtte

Det gis tilstrekkelige administrative og økonomiske ressurser. Den administrative sekretæren må ha god kompetanse om de sakene som medvirkningsorganene behandler og ha et tydelig

mandat. Sekretæren bør ha en administrativ plassering i fylkeskommunen. Dette er nødvendig for å fange opp og følge opp saker som er relevante for medvirkningsorganene.

- Tidlig inn og tett på

Det er viktig at medvirkningsorganene kommer tidlig inn i fylkeskommunens arbeid med en sak. Medlemmene bør inngå i fylkeskommunens arbeidsgrupper i saker som er viktige for eldre, ungdom og personer med nedsatt funksjonsevne. Representanter fra administrasjon bør delta i møter for å drøfte saker og lytte til innspill tidlig i saksgangen. Uttalelser fra medvirkningsorganene følger saken og inngår i saksdokumentene ved politisk behandling.

- God opplæring av medlemmene

Medlemmene i medvirkningsorganene må få tilstrekkelig opplæring. Dette gjelder både rolleforståelse, saks- og prosesskompetanse. Regjeringen anbefaler videre at de bør få tilbud om å delta i folkevalgtopplæringen til KS.

4.3 Medvirkningsorganene i parlamentarisk styringsform

Fellesnemnda har vedtatt at parlamentarisk styringsform skal legges til grunn i arbeidet med å planlegge organisasjonen Viken fylkeskommune.

Medvirkningsorganene er tenkt plassert under fylkestinget og skal etter kommuneloven velges av fylkestinget. I forbindelse med ny lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) 11. juni 2018, som trer i kraft i løpet av 2019 har Kommunal- og moderniseringsdepartementet gjennomført en høringsprosess med å fastsette forskrift for medvirkningsorganene.

I forslag til forskrift brukes ordlyden «tilstrekkelig sekretariatshjelp» og det overlates til den enkelte kommune/fylkeskommune å bestemme hva de forstår med dette. Erfaringen fra de tre eksisterende fylkene tilsier at det er viktig at medvirkningsorganene sikres god faglig støtte og administrative ressurser.

Forslag til forskrift om kommunale og fylkeskommunale råd for eldre, for personer med funksjonsnedsettelse og for ungdom påpeker videre at medvirkningsorganene skal involveres så tidlig i den politiske saksgangen at de har en reell mulighet til å påvirke utfallet av sakene, og at uttalelsene skal følge saksdokumentene.

For å sikre tidlig involvering og god faglig oppfølging av medvirkningsorganene vil det være avgjørende at organene er del av en struktur som gir mulighet til tilgang på informasjon og ressurser på tvers av fylkestingets sekretariat (fylkestinget) og fylkesrådsleders kontor/fylkesrådskontorene (fylkesrådene).

Selv om medvirkningsorganene organiseres under fylkestinget, vil det være viktig med kommunikasjon og samhandling med de ulike fylkesrådene. Dette kan eksempelvis løses ved at fylkesråd for samfunnsplanlegging, som har et ansvar for generell innbyggerinvolvering, sikrer hensiktsmessig kobling og dialog på tvers av medvirkningsorganene og de ulike

fylkesrådene.

Både tidlig involvering i saker og sikring av god faglig støtte vil utfordre en parlamentarisk modell med skarpt skille mellom fylkesting og fylkesråd. Andres erfaringer fra parlamentariske styringsformer er at en slik styringsform kan vanskeliggjøre samarbeid på tvers. Ifølge fylkesadvokaten i Viken er det ikke juridiske hindringer for tidlig involvering av medvirkningsorganene verken hos fylkestingets sekretariat eller fylkesrådene. Man bør imidlertid diskutere gode tiltak for involvering av medvirkningsorganene for å kunne imøtekomme lovkrav og forskrifter om tidlig medvirkning. Disse tiltakene bør innarbeides både i den administrative organiseringen rundt medvirkningsorganene, samt i organenes oppbygging og mandat.

I en parlamentarisk styringsform vil prosessen være enklest der brukermedvirkningsorganene behandler saker som fremmes for komitéer, dernest fylkestinget. Dette vil sannsynligvis følge naturlig av et vedtatt delegasjonsreglement som regulerer myndigheten mellom fylkestinget og fylkesrådet.

Dersom organene i møter kan gi sine råd forut for komitémøtene vil anledningen for at deres synspunkter bli hørt være størst.

Folkevalgte representanter i organene

Det er i de tre fylkene i dag tradisjon for å ha folkevalgte representanter i elderråd og råd for personer med funksjonsnedsettelse. Det samme har vært gjeldende for flerkulturelt råd i Østfold. Ungdomsrådene har ikke hatt folkevalgte representanter som faste medlemmer, men har hatt andre kontaktpunkter med de folkevalgte.

Medvirkningsorganene skal representere særinteressene til sine respektive grupper i fylkeskommunens arbeid. Dersom det skal være folkevalgte representanter i medvirkningsorganene er det viktig med god rolleforståelse, og at partipolitikk holdes utenfor diskusjoner som foregår rundt sakene organene behandler.

Et framtidig fylkesråd vil være politisk farget. Hvis man velger fylkestingspolitikere til organene vil tidlige prosesser med fylkesrådet bli vanskelig.

Dersom medvirkningsorganene består av både interesseorganisasjoner/brukerrepresentanter og folkevalgte slik de gjør i dag vil involvering i en tidlig fase kunne føre til at for eksempel «fylkestinget» er blitt involvert før saken er ferdig behandlet. Dette vil være et hinder for tidlig involvering og reell medvirkning. Det vil også kunne bidra til å svekke legitimiteten og tilliten til at medvirkningsorganene fremmer sine gruppers interesser.

I dagens formannskapsmodell er dette allerede en utfordring og sannsynligheten for at disse utfordringene øker i en ny styringsform er stor.

Hovedprosjektleder foreslår derfor at Viken fylkeskommune har klare skiller mellom politiske organer og medvirkningsorganer bestående av organisasjoner/personer som skal representere særinteresser. Det anbefales derfor at rådene ikke bør ha folkevalgte representanter fra politiske partier, men at kontakten med det politiske nivået sikres gjennom

møte- og talerett i fylkestinget (og komiteer), to halvårige møter med ordfører, fylkesrådsleder og fylkesrådene, og ellers en kultur for god dialog og samhandling.

5 Forslag til organisering av medvirkningsorganer i Viken

5.1 Eldreråd

Med bakgrunn i argumentasjonen under kapittel 4 Vurderinger, fremmes følgende forslag til organisering av eldrerådet:

Medvirkningsorgan	Eldrerådet
Antall medlemmer	12
Antall varamedlemmer	12
Sammensetning	Alle representanter fremmes fra interesseorganisasjoner/brukerrepresentanter. Det er viktig med god representasjon på alder, kjønn, geografi, bakgrunn med mer
Antall årlige møter	Følger møterekke til komitéene og fylkestinget
Aktivitet utover møter	Ved behov, men viktig med aktive og velfungerende råd som bidrar utover sin rolle som høringsorgan for politisk ledelse Faste møtepunkter mellom folkevalgte og medvirkningsorganet Opplæring
Møte- og talerett	Organets leder gis møte- og talerett i fylkestinget i de saker organet behandler.
Årlig konferanse for kommunale råd	Arrangere én til to årlige konferanser med kommunale råd/organisasjoner/andre interessenter

5.2 Råd for personer med funksjonsnedsettelse

Med bakgrunn i argumentasjonen under kapittel 4 Vurderinger, fremmes følgende forslag til organisering av råd for personer med funksjonsnedsettelse:

Medvirkningsorgan	Råd for personer med funksjonsnedsettelse
Antall medlemmer	12
Antall varamedlemmer	12, numerisk vararekke
Sammensetning	Alle representanter fremmes fra interesseorganisasjoner/brukerrepresentanter. Det er viktig med god representasjon på alder, kjønn, geografi, bakgrunn med mer
Antall årlige møter	Følger møterekke i komitéene og fylkestinget
Aktivitet utover møter	Ved behov, men viktig med aktive og velfungerende råd som bidrar utover sin rolle som høringsorgan for politisk ledelse Faste møtepunkter mellom folkevalgte og medvirkningsorganet Opplæring
Møte- og talerett	Organets leder gis møte- og talerett i fylkestinget i de saker organet behandler
Årlig konferanse for kommunale råd	Arrangere én til to årlige konferanser med kommunale råd/organisasjoner/andre interessenter

5.3 Ungdomsråd

Hovedprosjektleder foreslår at det etableres et interimsstyre for Ungdommens fylkesråd. Interimsstyret velges av og blant de eksisterende medvirkningsorganene for ungdom, og består av 12 personer. Interimsstyret organiserer et høstmøte i Ungdommens fylkesting høsten 2020, sammen med administrasjonen. Der velges det første Ungdommens fylkesråd.

Med bakgrunn i argumentasjonen under kapittel 4 Vurderinger, foreslås det at interimsstyret jobber med utgangspunkt i følgende skisse for organisering og struktur av ungdomsråd i Viken:

- Det avholdes to årskonferanser for ungdom, som kalles Ungdommens fylkesting i Viken. Til årskonferansene inviteres ungdom fra kommunene og de videregående skolene, samt at det settes av noen åpne plasser (om lag 150 personer).

- På høstkonferansen velges Ungdommens fylkesråd i Viken (et styre og en gruppe ungdommer som får et overordnet ansvar for å ivareta Viken-ungdommens interesser gjennom året).
- Styret velges for to år, mens de øvrige representantene velges for ett år. Halvparten av gruppen velges hvert år for å sikre kontinuitet.
- Gruppen har møter som følger den politiske møterekken der man gir innspill til saker til politisk behandling, samt møter ved behov og etter eget ønske slik at de også kan få mulighet til å jobbe med egne saker.

Medvirkningsorgan	Ungdommens fylkesråd
Antall medlemmer	Ca. 20 (vurderes i interimperioden)
Antall varamedlemmer	Ca. 5 varaer, rullerende (vurderes i interimperioden)
Sammensetning	Ungdommens fylkesråd med varaer velges på høstmøtet i Ungdommens fylkesting. Det er viktig med god representativitet blant ungdommene som velges, både hva gjelder alder, kjønn, geografi
Antall årlige møter	Følger møterekke til komitéene og fylkestinget, ellers ved behov og etter eget ønske
Aktivitet utover møter	Ved behov, men viktig med aktive og velfungerende råd som bidrar utover sin rolle som høringsorgan for politisk ledelse Faste møtepunkter mellom folkevalgte og medvirkningsorganet Opplæring
Møte- og talerett	Organets leder gis møte- og talerett i fylkestinget i de saker organet behandler

5.4 Flerkulturelt råd

Personer med flerkulturell bakgrunn utgjør en betydelig andel av innbyggerne i Viken fylkeskommune, men er like fullt underrepresentert i sentrale posisjoner og i demokratiutøvelsen. Høringsinnspill og øvrige innspill i prosessen med å etablere gode medvirkningsorganer i Viken fylkeskommune fremhever viktigheten av å også etablere et flerkulturelt råd.

Hensikten med et flerkulturelt råd vil være å sikre god dialog mellom den flerkulturelle befolkningen i Viken, folkevalgte og andre deler av Vikensamfunnet. Det flerkulturelle rådet

bør, på lik linje med de lovpålagte medvirkningsorganene, behandle politiske saker, og sikre at flerkulturelle innbyggers perspektiver ivaretas i planarbeid, partnerskap og når fylkeskommunen fungerer som pådriver i den regionale utviklingen på integreringsområdet.

Fokus for et flerkulturelt råd kan blant annet være på likeverdige offentlige tjenester, integrering, opplæring og utdanning, kompetanse og nettverk.

Med bakgrunn i argumentasjonen under kapittel 4 Vurderinger, fremmes følgende forslag til organisering av flerkulturelt råd:

Medvirkningsorgan	Flerkulturelt råd
Antall medlemmer	12
Antall varamedlemmer	12 i nummerert rekkefølge
Sammensetning	Alle representanter fremmes fra interesseorganisasjoner/brukerrepresentanter. Det er viktig med god representasjon på alder, kjønn, geografi, etnisitet, bakgrunn med mer
Antall årlige møter	Følger møterekke til komitéene og fylkesting
Aktivitet utover møter	Ved behov, men viktig med aktive og velfungerende råd som bidrar utover sin rolle som høringsorgan for politisk ledelse Faste møtepunkter mellom folkevalgte og medvirkningsorganet Opplæring
Møte- og talerett	Organets leder gis møte- og talerett i fylkestinget i de saker organet behandler
Årlig konferanse for kommunale råd	Arrangere én til to årlige konferanser med kommunale råd/organisasjoner/andre interessenter

6 Administrative ressurser

De fleste instansene som avgav hørings svar påpeker viktigheten av god og tilstrekkelig administrativ oppfølging for å sikre gode og aktive medvirkningsorganer. De fleste påpeker at en 100% ressurs per medvirkningsorgan er nødvendig, i tillegg til administrativ støtte fra fylkestingets sekretariat. Erfaringer fra dagens medvirkningsorganer i våre tre fylker støtter opp under dette behovet, og det påpekes at dette er nødvendig for både å sikre gode og aktive medvirkningsorganer, samt for å sikre at organene kommer tidlig inn i prosesser, saker, planarbeid etc.

I tillegg er det viktig med administrativ støtte og samarbeid også utover administrativ fagansvarlig, i form av informasjon, mulighet til å komme tidlig inn i prosesser, involvering og inkludering der det er naturlig og sørge for at ulike politiske saker og fagområdet løftes til de aktuelle medvirkningsorganene ved behov. Oppsummert så må administrasjonen i hele Viken fylkeskommune være bevisst medvirkningsorganene og deres funksjon og i så måte bidra til å skape gode og aktive medvirkningsorganer. Spesielt må det være gode koblinger mellom koordinatorteamet for medvirkningsorganene og faggruppe for innbyggermedvirkning under Plan- og samfunnsutvikling.

Man bør også sette ned en tverrsektoriell gruppe med representanter fra alle rådsområder som identifiserer relevante saker og har et spesielt ansvar for å sikre at organene har medvirkning. Dette for å sikre nasjonale føringer om at medvirkningsorganene skal tidlig inn og tett på saksbehandlingen.

For medvirkningsorganene vi her snakker om, er dette sårbare grupper som må jobbe innenfor rammene av trygge organisasjoner. Dette vil forutsette blant annet politiattest for fagkoordinatorer, spesielt viktig er dette for den/de som skal jobbe med ungdomsmedvirkningsorganet.

Organisasjonenes ønsker om administrativ støtte er stor og berettiget. Det er en av mange viktige forutsetninger for at brukermedvirkningsorganene skal fungere etter hensikten. Hovedprosjektleder vil påpeke at det samlet vil være høye forventninger fra mange miljøer i den nye organisasjonen. Mange vil være utålmodige med å komme i gang. Dette vil gjelde kommunene, innbyggerne, politikerne, organisasjonene, og de ansatte selv.

Det vil være klokt å ha framdriftsplaner på alle tiltak. For brukermedvirkningsorganene vil det være viktig med et vedtatte mandater, opplæring og øvrig tilpasning av administrativ støtte.

Dette blir spennende, men det vil nok betinge raushet fra alle involverte.

Som eksempel er det i dagens tre fylker er det kun Østfold som har et flerkulturelt råd. En opprettelse av et slikt råd i Viken vil nok kreve mer prosess enn å etablere de andre organene.

7 Samorganisering med øvrig administrasjon og naturlige samarbeidspartnere.

I sak om organisering av ombudene i Viken (elev-, lærling- og mobbeombudene), løftes det frem en tanke om samorganisering av ombudene og fagkoordinatorer/fagressurser for medvirkningsorganene. Dette fordi det er mange fellesnevner i disse arbeidsområdene og man vil kunne dra nytte av positive synergieffekter. Samtidig vil det bidra til et større fagmiljø og enda bedre og bredere fokus på ulike innbyggergruppers rettigheter og medvirkningsmuligheter.

Forslaget løftes også med bakgrunn i det faktum at både ombudene og ansvaret for oppfølging av medvirkningsorganene skal ligge under fylkestingets sekretariat.

Samorganisering kan f. eks løses ved felles kontor-/arbeidsstasjonsløsning, med felles leder, og at man videre kan vurdere å omtale funksjonene samlet som en «seksjon for medvirkning og ombud» for Vikens innbyggere og brukere.

8 Økonomi

Fylkestinget for Viken fylkeskommune vil fatte vedtak om de endelige økonomiske rammene for bl. a medvirkningsorganene i budsjett 2020 og økonomiplan for perioden 2020 - 23.

Det vil være tradisjonelle utgifter jf. møtegodtgjøring, reise og annet som følger av reglement for folkevalgtes arbeidsvilkår.

Det vil være naturlig at det brukes ekstra midler på opplæring i 2020.

Viken vil bli et større geografisk nedslagsfelt med flere innbyggere, flere organisasjoner, det vil bli flere politiske organer i fylket, en større organisasjon i det hele tatt. Størrelsen, og forhåpentligvis aktiviteten vil generere behov for økonomiske ressurser.

I denne sammenhengen nevnes deltakelse på nasjonale og internasjonale arenaer. Det er ungdomsrådene spesielt som har hatt internasjonal kontakt. Det er klokt å sikre kontinuiteten i dette.

Avslutningsvis er avsetning av administrative ressurser del av kostnadene.